

Продумане та педагогічно обґрунтоване використання гейміфікації може значно підвищити якість початкової освіти, зробити процес навчання більш цікавим, захопливим та результативним, сприяючи успішній самореалізації молодших школярів та готуючи їх до успішного майбутнього.

Список використаних джерел:

1. Мошкова Н., Алексєєва Г., Горбатюк Л., Кравченко Н. Гейміфікація як один із трендів сучасної освіти. *Молодь і ринок*. 2024. № 4 (224). С. 82-87. URL: <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/300147>

2. Sheldon K. M., Elliot A. J. Goal striving, need satisfaction, and longitudinal well-being: The self-concordance model. *Journal of Personality and Social Psychology*, 2019. Vol. 117. No. 3. P. 489-512.

ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ДЕЗАДАПТАЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Коханов Ігор, здобувач ступеня вищої освіти «магістр»

Науковий керівник: Імбер В.І., кандидатка педагогічних наук, доцентка

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського

Початок навчання в школі – це значний етап у житті кожної дитини, який супроводжується не лише радісними відкриттями, а й низкою викликів. Для багатьох молодших школярів цей період може бути позначений станом дезадаптації, що виявляється у труднощах пристосування до нових умов, вимог і соціального середовища. Розуміння причин та ефективних шляхів подолання цього явища є ключовим для забезпечення успішного старту освітнього шляху дитини.

Мельничук С. дезадаптацію молодших школярів визначає як порушення процесу пристосування дитини до шкільного середовища, що може проявлятися на різних рівнях:

– навчальна дезадаптація: зниження успішності, небажання виконувати домашні завдання, труднощі з концентрацією уваги, швидка втомлюваність на уроках;

– соціально-психологічна дезадаптація: проблеми у спілкуванні з однолітками та вчителями, агресивна або, навпаки, надмірно замкнута поведінка, підвищена тривожність, плаксивість, страх школи;

– фізіологічна дезадаптація: порушення сну, апетиту, часті головні болі, зниження імунітету, загальна апатія [3].

Причини дезадаптації, на думку Ю. Габузь, Г. Ніщук, можуть бути різноманітними, наприклад недостатня готовність до школи (інтелектуальна, емоційно-вольова), невідповідність очікувань дитини реальності, проблеми у сімейних стосунках, неадаптивний стиль виховання, надмірний стрес [1].

У психолого-педагогічній літературі зазначається, що подолання дезадаптації молодших школярів вимагає комплексного підходу, що включає спільні зусилля батьків, учителів та шкільних психологів:

1. Створення сприятливої атмосфери вдома, підтримка та розуміння. Важливо, щоб дитина відчувала безумовну любов та підтримку батьків, зосереджувалась на позитивному підкріпленні. Необхідно уникати критики та осуду за невдачі, регулярно цікавитись справами дитини в школі, її емоціями, успіхами та труднощами, слухати уважно, не перебиваючи, і давати поради лише тоді, коли дитина їх просить.

Важливо, щоб дитина мала чіткий розпорядок дня (сон, навчання, відпочинок, ігри), що допомагатиме дитині почуватися впевненіше та організованіше, знижуючи рівень стресу. Створення комфортного робочого місця допоможе дитині зосередитися на уроках. Формування позитивного ставлення до навчання, заохочення пізнавального інтересу.

2. Узаємодія школи та сім'ї. Важливо підтримувати відкритий діалог з вчителем, підтримувати постійний контакт з вчителем, обговорювати успіхи та проблеми дитини, спільно шукати шляхи їх вирішення. Активно брати участь у шкільному житті, долучатись до батьківських зборів, шкільних свят, проєктів. Це допоможе дитині відчути батьківську залученість і підтримку. Виробляти спільні стратегії, працювати злагоджено вчителям та батькам, використовуючи спільні стратегії для подолання труднощів дитини.

3. Роль учителя та шкільного психолога. На цьому етапі вчитель повинен враховувати індивідуальні особливості кожного учня, його темп роботи, рівень розвитку, психологічний стан, створювати комфортне освітнє середовище, доброзичливу атмосферу в класі, заохочувати взаємодопомогу. Важливо розвивати адаптивні навички, при цьому проводити спеціальні заняття, спрямовані на розвиток навичок самоорганізації, комунікації, вирішення конфліктів.

На думку Мельничук С., шкільний психолог відіграє ключову роль у діагностиці дезадаптації, проведенні корекційних занять (індивідуальних та групових), консультуванні батьків та вчителів [3]. Це може включати арт-терапію, ігротерапію, казкотерапію тощо. Важливо якомога раніше виявити ознаки дезадаптації, щоб своєчасно розпочати корекційну роботу.

4. Розвиток соціально-емоційного інтелекту. На цьому етапі важливо навчити саморегуляції, допомогти дитині навчитися розпізнавати та керувати своїми емоціями, розвивати емпатію, вчити дитину домовлятися, вирішувати конфлікти мирним шляхом, розвивати самооцінку.

Найкращий спосіб подолання дезадаптації – це її запобігання. Для цього важливо готувати дитину до школи заздалегідь, розвивати дрібну моторику, увагу, пам'ять, логічне мислення, формувати позитивне ставлення до школи, забезпечувати фізичне здоров'я дитини: достатній сон, збалансоване харчування, фізична активність.

Дезадаптація молодших школярів – це тимчасове явище, яке за належної уваги та спільних зусиль дорослих може бути успішно подолане. Важливо пам'ятати, що кожна дитина унікальна, і шлях адаптації може бути різним. Терпіння, розуміння та віра в можливості дитини – ось головні інструменти, які допоможуть їй успішно розпочати свій шкільний шлях та розкрити свій потенціал.

Список використаних джерел:

1. Габузь, Ю., Ніщук, Г. Психологічні особливості шкільної дезадаптованості учнів початкової школи. *Молодий вчений*, 2 (66), 2019. 150-154.

2. Імбер В.І., Войтович І.С., Мусійчук С.М. Професійна підготовка майбутніх фахівців в умовах змішаного навчання. *Інноваційна педагогіка*, Випуск 66. 2023. С. 243-246.

3. Мельничук, С. Л. Шкільна дезадаптація молодших школярів як психолого-педагогічна проблема. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Психологія*, (5), 2022. С. 39-43.

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В ІНКЛЮЗИВНОМУ КЛАСІ

Коцемір Ірина, здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»

Науковий керівник: Ящук І.П., докторка педагогічних наук, професорка

Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія

Питання організації інтерактивного навчання молодших школярів в інклюзивному класі є однією з найбільш актуальних проблем сучасної педагогічної науки та практики. Розширення інклюзивної освіти в Україні, зумовлене гуманістичними принципами та міжнародними стандартами, вимагає глибокого теоретичного осмислення та розробки ефективних методичних підходів до навчання дітей з особливими освітніми потребами (ООП) в умовах загальноосвітнього закладу. Ефективність інклюзивного процесу залежить від розуміння сутності інклюзії, аналізу існуючих наукових досліджень у цій галузі, визначення ключових принципів та форм організації навчальної діяльності, що забезпечують максимальний розвиток потенціалу кожної дитини.

Концептуальною основою інклюзії є врахування розмаїття усієї учнівської спільноти та визначення особливих потреб, а не порушень розвитку, та задоволення особливих освітніх потреб не тільки учнів з психофізичними вадами, а й усіх дітей, які мають ті чи інші відмінності, зумовлені культурним середовищем, етнічною приналежністю, мовними, релігійними, соціально-економічними причинами, рівнем навчальних здібностей та іншими чинниками, що впливають на розвиток та навчання дітей [5, 8].

Важливість впровадження інклюзивної освіти у системі розвитку сучасної